

ROZWIĘZAĆ (203) *vb pf*

o oraz a jasne (w tym w a 2 r. błędne znakowanie).

W inf -więz- (48), -wiąz- (14), -więz- a. -wiąz- (1); -wiąz- *Leop* (2), *RejZwierz*, *StrykKron*, *LatHar*; -
wiąz- : -wiąz- *RejAp* (2:1), *RejPos* (12:1), *CzechRozm* (8:2), *WujNT* (4:5); *w imp 2 sg i pl* -wiąż(-) (21),
-więż(-) (13); -wiąż(-) *RejZwierc* (2), *BudNT*; -więż(-) *RejKup*, *RejAp*, *KochPs*, *LatHar*; -wiąż(-) :
-więż(-) *OpecŻyw* (1:1), *KrowObr* (11:4), *BibRadz* (1:1), *RejPos* (3:2), *WujNT* (2:1); *w pozostałych*
formach -wiąz-, -wiąż-.

inf rozwiązać, rozwiązać (63). ◇ *fut 1 sg* rozwiążę (2). ◇ *2 sg* rozwiążesz (10). ◇ *3 sg* rozwiąże (6).
◇ *2 pl* rozwiążecie (14). ◇ *3 pl* rozwiążą (3). ◇ *praet 2 sg m* rozwiążałeś, -eś, -ś rozwiążał (5). ◇ *3 sg*
m rozwiązał (14). *f* rozwiązała (1). ◇ *1 pl m pers* -chmy rozwiązali (1). ◇ *3 pl m pers* rozwiązali (5).
◇ *imp 1 sg* niech rozwiążę (1) [zapis: -e]. ◇ *2 sg* rozwiąż, rozwiąż (23), rozwiąży (2); -więż : -więży
RejPos (2:2). ◇ *2 pl* rozwiążcie (5), rozwiążcie (4) [w tym: -więżcie (2), -więście (2)]. ◇ *con 1 sg m*
bych rozwiążał (4) *MurzNT*, *RejPos* (2), *BudBib*, bym rozwiążał (3) *Leop*, *ReszPrz*, *WujNT*. ◇ *2 sg*
m byś rozwiążał (2). ◇ *3 sg m* by rozwiążał (13). *f* by rozwiązała (1). *n* by rozwiązało (1). ◇ *2 pl m*
pers byście rozwiązali (2). ◇ *3 pl m pers* by rozwiązali (2). ◇ *impers praet* rozwiążano (2). ◇ *part praet*
act rozwiążawszy (15); -awszy (11), -awszy (1) *OpecŻyw*, -(a)wszy (3).

Sł stp notuje, *Cn s.v. mowę dać niememu*, *Linde XVI* (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVIII
w.

1. *Rozsupłać, rozplątać węzeł i zwykle zdjąć to, czym coś (ktoś) jest obwiązane(-y)*; *solvere PolAnt*,
Vulg (92) : *Levare vincula*, *Rozwiązać*. *Mącz* 190a, 349b.

rozwiązać co [= *co jest wiązaniem*] (24): *cf* »jarczmo rozwiązać«, »rozwiązać rzemyczek«.

rozwiązać co [= *co jest związane*] (3): *cf* »boty rozwiązać«.

Zwroty: »boty rozwiązać« = *calceamenta solvere PolAnt*, *Vulg* [szyk zmienny] (3): *Y* rzekł mu *Pan*:
Rozwiąż boty nog twoich: bo mieysce ná ktorem štoisz/ ziemiá święta iest. *BudNT Act* 7/33, *Act*
13/25; [św. *Jan Chrzciciel o Chrystusie*] *oto idzie zá mną/ ktorego botow ná nogách nie iestem*
godzien rozwiązać. *WujNT Act* 13/25.

»jarczmo, węzeł rozwiązać« (1:1): *ktorego [wozu w Gordyn] kto iarczmo rozwiąże/ miał polieść*
włzytkę Azyą. *BielKron* 124; *StrykKron* 86.

bibl. »rozwiązać rzemy(cze)k (a. rzemień) u bota (a. trzewika itp.)« = *solvere corrigiam*
calceamenti(-orum) PolAnt, *Vulg* [szyk zmienny] (22): *ktoregom iá nie iest godzien/ abych rzemień*
ie^{go} bota rozwiązał. *MurzNT Ioann* 1/27; *Myał też [Chrystus] boty v ktorich obawiał lie Ian krzcicyel*
rzemyczkow rozwyęzać. *GliczKsiąż* G6; *KrowObr* 49, 83v, 206; *ktoremum ia nie iest godzien/ bym*
rozwiązał rzemyczek v botá iego. *Leop Ioann* 1/27, *Mar* 1/7; *iż ták wywyfłzył stan iego [św. Jan*
Chrystusa]/ iż lie położył niegodnym być rozwiązać namnieyżego rzemyká v trzewiká iego. *RejPos*
12v, 9 [2 r.], 12, 12v, 13, 288; *BudNT Luc* 3/16; *CzechEp* 172, 304; *ReszPrz* 7; *LatHar* 685; *WujNT*
Mar 1/7, *Luc* 3/16, *Ioann* 1/27.

Przen (6) :

Zwrot: »związkę rozwiązać« (1): *Ták tedy mocná iest związká małżeńska: że iá sam tylko rydl á*
motyká rozwiązać może. *WujNT* 164.

a) Usunąć to, co zamyka, unieruchamia [co] (5) :

Zwrot: »[komu] żywot rozwiązać« = *wywołać rozwolnienie (1):* áby mu dáli trunek potáiemnie przypráwiony coby mu żywot rozwiązał. *BielKron* 95v.

»rozwiązać język [czyj a. komu]« = *dać dar wymowy [szyk zmienny] (3):* We łnie mu [Ezopowi] łie Bog vkazał/ Trudny mu ięzyk rozwiązał *BierEz* A3; Rozwiążyłz nędzny ięzyk náłz ku wyznawániu á wyłławániu łwięte⁶⁰ á wielmożnego Bołtwá twego. *RejPos* 207, 205v, 207.

Szereg: »rozwiązać a otworzyć« (1): iż on [Pan] rozwiąze á otworzy ięzyk twoy/ że łnádnie będyełz mogł wyłławiác á wyznawác dziwná możność iego *RejPos* 205v.

a. Aby rozsypało się to, co było powiązane razem (3) : Podawłzy im [ojciec synom] łnopek łtrzał mocno záwiązány/ [...] A gdy żaden dokazać nie mogł ty z nich síły/ Zeby one w gromádzie łtrzáły łię łkáżyły. Rozwiązáwłzy po iedney dáł w rękę koźdemu/ [...] Snádnie koźdy łwę złamał *CzahTr* E2.

rozwiązać co [= co jest związane] (2): *BierEz* I4; Gdy łie łtáre półżycie popłwie/ [...] tedy odárwłzy łnopki rządznie rozwiązáć/ y ná gromádzie mieć/ [...] dla łeśiennego gnoiu. *GostGosp* 52.

b. Aby móc dostać się do wnętrza; aperire PolAnt [w tym: co (10)] (11) : miech rozdźiergay/ [...] Niemożełzli go rozwiązáć/ Nie záłuy go też y zrzezáć. *BierEz* B2v; *RejKup* aa5 [2 r.]; vkradł łhlomok nakładzyony záłchnurowany łyezaczy ná łanyach. Sthym obay półchli wpułłtky [...], łamze gi rozwyzáwłchy nályełly wnym dwa wylky wyprawyone *LibMal* 1554/183v; *RejFig* Cc4; *BibRadz Gen* 43/21.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Niech ya też yedno rozwiąze Com tu prziniołł yako Xiáže [...] (*did*) Kryłtus każe rozwiązać wezły czo łłobá Xiáže prziniołło (-) *RejKup* aa5.

Zwrot: »rozwiązać pieczęci« = *solvere signacula Vulg (2):* Widziałem [...] kłięgi nápiłáne wewnátrz y zewnátrz/ zápieczętowane łiedniá pieczęci. Y widziałem ániołá [...] obwoływaíacego: Ktoż łełt godźien otworzyć kłięgi/ y rozwiązáć pieczęci ich? *WujNT Apoc* 5/2, *Apoc* 5/5.

Przen (2) :

Zwrot: »rozwiązać workowi (a. grzywnie) szuprynę« = *wydać dużo pieniędzy (2):* Potym póciágniełz zá dworem Tám więc iuż miey rozum zworem Bo tám łedá o przyczynę Rozwiązełz grzywnie łuprynę [!] *RejRozpr* F2; *RejZwierz* 91.

c. Rozluźnić uciskający pas; dissolvere PolAnt [co (= uciskane)] (2) : Welgał łię był do Kłáłtora Wiedząc yż tam Beczka łpora By proznuyácz niedzełłá nicz łedno rozwiązáwłłly Brzuch picz *RejKup* cc3v.

Przen (1) : TAK mowi łehowa [...] ábych półóżył przed obliczem iego narody/ á biodrá krolow ábych rozwiązał (*marg*) Abo zemdlłł/ to łełt żeby mu łie żaden krol nie oparł. (-) *BudBib Is* 45/1.

d. Zdjąć więzy; uwolnić związane(go) [w tym: kogo, co (= związane(go)) (37), co (= związane) (3)] (40) : a związány byly iego [Łazarza] ręce ij nogi. Y rzekł pán łezus apołłolom/ Rozwiążcie go *OpecŻyw* 68; *Leop Act* 22/30; Idźcie do miáłłteczka [...] / náydźcie ósłę wwiązáne/ [...] rozwiążcie łe á przywiedźcie. *BibRadz Mar* 11/2; Rzekłá: Profzē kaźcie mię rozwiązáć/ wnet iá rozwiązano *BielKron* 320, 113, 409v, 412, 452v; *RejPos* 2v, Ooov; *BudNT* g4 *marg*; *WujNT Ioann* 11/44, s. 353, 495 *marg*.

W przeciwstawieniu: »związać ... rozwiązać« (2): *Leop Judith* 6/10; zwiążali ją [*Hesjonę na ofiarę*] á położyli ná brzegu morłkim Wieloribowi/ którą to nadziecháli Argonánte/ wzyęli y rozwiążali *BielKron* 54.

Zwroty: »pęta [czyje] rozwiązać« (1): Kto wypuścił Oflá dzikie⁶⁰ wolno/ á pęta iego ktho rozwiążál [*vincula ... solvit*]? *Leop Iob* 39/5.

»od zwiążki, z zwiążek, zwiążanego rozwiążać« = *solvere a vinculo PolAnt, Vulg* [*szyk zmienny*] (2:2:1): *BibRadz Luc* 13/16; *KuczbKat* 210; A tey corki Abráámowey którą oto zwiążál szátan od ósmińásie lat [*pokurczonej*] zali nie potrzebá było od zwiążki tey rozwiążać w dzień łobotny? *WujNT Luc* 13/16, *Act* 22/30; Iáko wielkie miłóšierdzie/ zwiążanego rozwiążać/ [...] ták y [...] *SkarKaz* 386b.

Przen (18) :

rozwiążać kogo, co (3): *RejPos* 87; iż kogo tu zwiążą [*włodarze Pańscy*] ná ziemi będzie zwiążan ná niebie/ á iż kołcioł ma moc zgwałćić á odmienić wedle czáłu vftáwy Páńskie. O nędzny więżáczu rozwiąż pirwey łam łiebie/ toż potym rozwiąż kogo drugiego będziełzi mógł. *RejZwierc* 192v.

a) *O Bogu: wybawić* [*kogo* (= *zwiążanego*), *co* (= *zwiążanie*)] (6) : *LubPs* X3v; [*Chrystus jechał na uwolnionej z pętów óšlicy*] to łie známionováł/ iż on rozwiążać miał narod żydowłki/ kthory był zwiążány zakonem á przekłéciem *RejPos* 2v; *LatHar* 168.

W przeciwstawieniu: »rozwiążać ... powiężać« (1): O Boże/ [...] rácz przyiąć próšby náłze/ áby zmiłówanie twoiey łáłkáwošćić/ te włyżtkie rozwiążáło/ ktore łpętánie wyłtępkow rozłicżnych powiężáło. *LatHar* 181.

Zwroty: »rozwiążać okowy [czyje]« (1): Zaiłte Iehowo/ [...] rozwiążáłes okowy moie [*solvistis vincula mea*]. *BudBib Ps* 115/16.

»rozwiążać [czyje] powrozy« (1): zmiłuy łię [*Zbawicielu*] náđ grzełzną dułżą moią. Rozwiąż iey zwiążki y powrozy *LatHar* 155.

»rozwiążać zwiążki« (1): *LatHar* 155 *cf* »rozwiążać powrozy«.

b) *Spušćić z uwięzi; przestać powstrzymywać, hamować* (*Apoc* 9/14 *i w nawiązaniach*) [*kogo*] (9) :*BibRadz* II 138b *marg*, *Apoc* 9/14; iż miał Pan rozwiążać pogány ná pomłtę niewiernikow łwoich od włchodu łłóńcá. *RejAp* CC2; iż też thám rołkázuié Pan rozwiążać krole ná pomłtę łwiátá [...]. Co y táł y tu ináczey rozumieć nie móżemy/ iedno iż Pan chowa ty łrogie pogány włchodołłóńcowe łobie miáłtho biczá łwego łrogiégo. *RejAp* 137, 81, 81v [2 r.], 166v; Rozwiąż onych czterech ániółow/ wwiążánych v wielkiey rzeki Euphráty. Y rozwiążáni łą [...]: áby pobili trzećią część łudzi. *WujNT Apoc* 9/14.

2. *Uwolnić kogoś od ciężarów i zobowięzań; unieważnić, zakwestionować; solvere Vulg* (89) : *dispensare vero est ipsum votum relaxare, rozwyżacz, ffolgovacz, popuscicz, seu determinare etc.* *BartBydg* 32b.

rozwiążać kogo (6): *cf* *rozwiążać kogo od czego; kogo z czego.*

rozwiążać co [= *zobowięzanie*] (12): *CzechRozm* 87, 90v; Alexander też Cefarz [...] wolnieyłze práwo ná ten wyłtępek [*przeciw majestatowi*] vczynił/ [...] y wiele rzeczy ktore tákowym wyłtępkem zwano rozwiążál *ModrzBaz* 81v; Ktobykółwiek tedy rozwiążál iedno z tych przykazań namnieyłżych

[zakonu]/ y tákby ludzi náuczal: bédzie zwan namnieyřzym w kroleřtwie niebieřkim *WujNT Matth 5/20*. Cf »brzemieŃ rozwięzać«, »rozwięzać zakon«.

rozwięzać kogo od czego (2): cf »od przysięgi rozwięzać«.

rozwięzać kogo z czego (4): [*Panie*] rozwięz mię z trudnořci/ A vřzy zwyřlęy nádemną litořci. *KochPs 208*. Cf *Zwroty, W przén*.

W przeciwwstawieniu: »rozwięzać ... (wy)pełnić« [*zawsze: zakon; w nawięzaniu do Matth 5/17*] (6): Czemu to Iezus y iáko powiedzial iż nie przyřzedł zakonu rozwięzać ále gi wypełnić. *CzechRozm 90v marg, 87, 90v, 91, *v, **2*.

Zwroty: »brzemieŃ, z brzemienia rozwięzać [*kogo*]« (1:1): *CzechRozm 92*; [*po stracie męřa i dwóch synów Melania*] pádáiąc do nog Chryřtuřowych/ [...] rzekłá: wolniey tobie řluzyc Pánie będe: iżęř [!] mię z tákiego brzemienia rozwięzał. *Skarřyw [197]*.

[»rozwięzać [*kogo*] z dęugow«: rozwięzał go [*utrznika*] z dęugów *SenekaGórn 69*.]

»od przysięgi, z przysięgi rozwięzać« [*w tym: kogo* (3)] [*szyk zmienny*] (3:1): Piřal [*cesarz*] teř y do poddánych iego [*księcia wirtemberskiego*]/ áby go pořlufzni nie byli/ á od przyřięgi ie rozwięzał kthorą ie był vćiřnął *BielKron 228, 226v, 389v; NiemObr 171*.

»rozwięzać zakon« [*szyk zmienny*] (7): *CzechRozm 91 cf »rozwięzać abo zepsować«*. Cf *W przeciwwstawieniu*.

Szeregi: »rozwięzać to jest skazić« (1): á czemuřř řam Iezus Chriřtus/ to powiedzial [*Matth 5/17*]/ ře on nie przyřzedł rozwięzać/ to iest řkáiř zakon: ále pełnić. *CzechRozm 90v*.

»rozwięzać abo zepsować« (1): Ieřcře go [*Chryřtus zakonu*] teř nierozwięzał/ ábo zepřował/ poniewařř [...] *CzechRozm 91v*.

W przén (1) :

Zwrot: »[*kogo*] z węřlá rozwięzać« (1): Z onej odpowiędzi był weřoły S. Woyćiech/ iřř go Pan Bog řam z onego węřlá rozwięzał. *Skarřyw 355*.

a. *Zdjęć z kogoř winę; oczyřcić z grzechów (głównie w przekładach Matth 16/19 i 18/18 oraz w nawięzaniach do tych wersetów)* (66) : Do kthorych Pan pořłal Ewánielią á co iest rozwięzać *RejPos 118v marg*.

rozwięzać kogo, co (czyje) [= *kogo* (*W przén*)] (15): Nie mniemaycie ze by pan Bog dal tę moc kaplanom czinić czo chcą/ vczić czego chcą/ rozwięzac kogo chcą *SeklKat X2; RejKup z5; RejPos 120, 302v [2 r.]; RejZwierc 27v*. Cf *rozwięzać kogo od czego; kogo z czego; W przeciwwstawieniach, W przén*.

rozwięzać kogo od czego (2): Rozerwałes moje zwięzanie miły panie [...] (*koment*) Rozwięzałes [*Ps 115/16*]), to iest wyřzoliłes mie od wřřelkiej przekazy. *WróřŻořł nn*. Cf *Zwrot*.

rozwięzać kogo z czego (2): [*rozławszy krew*] řzedłby do drugyego áby go s tego rozwięzał wedle woley á mocy řwoiey *RejPos 302v*. Cf *Zwrot*.

rozwięzać co [= *z czego*] (30): *SeklKat Xv; KromRozm I 13; KromRozm II f4v*; Ktoremu [*papieřowi*] tám táką moc/ ták řlyřę nádano/ Iřř co tu on rozwięře/ będzye rozwięzано. *RejWiz 160v; RejPos 235, 300v*; iářnie to pokázuia one řłowá Chriřtuřowe: Cokolwiek rozwięřećie ná řiemi/ będźie rozwięzано

etc. Bo rozgrzeźlenie od káplaná dáne/ známieniem ieft pozwirzchnym odpuźczenia grzechow *WujJud* 160, 81v, 82v; *WujNT* 69, 77, 133; *SkarKaz* 634a. Cf *W przeciwstawieniach*; *Zwrot*.

rozwiązać co komu (1): Komu rozwiązeźcie grzeźchy ná źiemie/ będa rozwiązáne y w niebie *BiałKat* 161.

W przeciwstawieniach: »związać (16), uiścić ... rozwiązać« [*w tym: co (= winę)* (15), *kogo (= winnego)* (1)] (17): dáń tobie [*Chrystus Piotrowi*] klucze krolewftwa niebiełkięgo/ a tzo koli związeźs na ziemi/ będzie związáno ij na niebiełiech/ a tzokoli rozwiązeźs na ziemi/ będzie rozwiązáno ij na niebie. *OpecŻyw* 56v; *KromRozm III* F4v, M3v; *Leop Matth* 18/18; [*Chrystus do Apostołów*]: A kogo obaczycie s tháką wiára być ná zyemi/ iuź go możecie pewnie rozwiązać/ á będye rozwiązán ná niebie: á kogo teź obaczycie niewiernego łłowom moim tu ná zyemi/ iuź go pewnie wiścić możecie *RejPos* 319, 118v, 299v, 300v; *BiałKat* 161; *RejPosRozpr* b4; *SkarJedn* 67; *NiemObr* 38; Co tu związeźcie to w niebie związáno/ á co tu rozwiązeźcie będzie rozwiązáno *ArtKanc* N15v; *WujNT Matth* 16/19, 18/18, s. 77 [2 r.].

Zwrot: »grzeźchy, od grzechow [*kogo*], z grzechow [*kogo*] rozwiązać« [*szyk zmienny*] (3:1:1): *BiałKat* 161; *WujJud* 224; *Przyimićiełz ducha świętego* [...] Komu grzeźchy przepuścićie Y od nich go rozwiązeźcie. Temu będa odpuźczone Tu y w niebie rozwiązáne. A komu ie ządźierźycie Y z nich go nierozwiązeźcie. Temu będa ządźierźáne *MWilkHist* L; *WujNT* 354.

Szeregi: »rozwiązać abo (a, i) odpuścić (a. przepuścić)« [*szyk 3:2*] (5): *RejPos* 302v [2 r.]; *WujJud* 224; *MWilkHist* L; iź co Piotrowi obiecał/ [...] wźytkim wobec Apoštołom dał/ gdyź rozwiązać/ ábo grzeźchy odpuścić/ zásię związać/ ábo grzeźchy záturzymać/ iednęź rzecz znóczą. *NiemObr* 38.

»związać a(1)bo (i) rozwiązać« [*szyk 4:1*] (5): *KromRozm II* f4v; nędznaźby to była nádzyeiá náłzá/ áby był ná człowieku łmiertelnym miał Pan fundowác á zálóżyć ten Kofcioł łwoy/ ábo dáć mu moc włafną iego/ áby mógł rozwiązać y związać tu kogoby chciál/ wedle woley łwoiey. *RejPos* 300v; Káplani mogą związać y rozwiązać. *WujNT* 77 marg, 69, 133. [*Ponadto w przeciwstawieniach* 16 r.]

W przén [*co (czyje)*] (4) : ále o to łie napirwey łtaray/ ábyś przez tę łkrufzoną mył łwoię/ á przez ták połtanowioną wiare łwoię o pánu łwoim/ napirwey rozwiązał łerce łwoie/ á vczynił ie wdzięcznym łercem Bogu oycu łwemu. *RejPos* 119v, 118v, 302v; które kolwiek Pietrze łumnienie rozwiązeźł ná źiemie/ w niebiełiech będzie rozwiązáno. *BiałKat* 166.

α. *O wstawiennictwie Maryi i świętych* (zwykle w przełmiewczych násladownictwach modlitw pisarza reformacyjnego *M. Krowickiego*) (19) :

Zwoty: »rozwiązać grzeźchy, [*kogo*] od grzechow« [*szyk zmienny*] (3:3): Panno ołobliwá [...] Rozwiązawłfy grzeźchy iłfté/ Vczyń náś ciché czyłté. *OpecŻyw* 190v; *Przeniełnienie Świętego Stániłławá bluznierłtwá*. Abyś náś Święty Stániłławie dał łerce cíche/ y náłze rozwiązał grzeźchy *KrowObr* 174; Do Ioáchimá y Zony iego bluznierłtwá. Ioáchimie z Zoną thwoiá rozwiązeźcie náś od grzechow. *KrowObr* 174v, 163, 174v, 217v.

»rozwiązać przekowy (grzechow a. grzesznym)« (3): Rozwiąż przekowy grzełłnym/ [...] Vkaź łie bytz matką/ Gdyź przyimie prozbę włfelką/ Ktory dlá náś narodzon *OpecŻyw* 190; *KrowObr* 152 [2 r.].

»związki (grzechow a. grzesznych), od grzechow związek [kogo] rozwiązać« [szyk zmienny] (9:1): Dobry pafterzu Pietrze/ łáfkáwie przyimi wzdychánie modlitw náłznych/ y grzechow związki rozwiąz. Mácieiu spráwiedliwy/ rozwiąz nas od grzechow związek náłznych. *KrowObr* 162v; Tyś Dufz vtrápiionych nádzieiá Márya. Thy flug twoich rozwiąz związki Márya. *KrowObr* 176v, 155v, 162, 168v, 174v, 175, 176v, 217v.

b. Unieważnić małżeństwo [kogo, co] (2) :

rozwiązać czym (1): *SkarŻyw* 143 cf *Zwrot*.

Zwrot: »rozwiązać węzeł« (1): ífz gdy P. Bog rozwiąze ten węzeł śmiercią íednego/ záłość íię towárzyszá mocniejszy z chrjstufem ípoienim [...] gálic ma. *SkarŻyw* 143.

Szereg: »rozwiązać albo rozerwać« (1): ták mocą tego Sákrámentu/ bywa mąż z żoną zobopolnie zięt y związán/ áby żadna rzecz ná swiecie/ oprócz lámej śmierci/ rozwiązać ich álbo rozerwać niemoglá. *KarnNap* F4.

c. Pozbawić władzy [kogo] (1) :

Szereg: »ani rozwiązać ani związać« (1): íz Papiieżá żadna zwierzchność ziemka/ áni rozwiązać áni związać może/ iáko Bogá iákie⁸⁰. *CzechEp* 334.

3. Zniweczyć, usunąć, zniszczyć, zwalczyć, pokonać; solvere HistAl, Vulg [co] (11) : ítąd mnam íz z Bożą pomocą Dariufa zwyciężę/ y moc Perską rozwiążę *HistAl* C2v.

rozwiązać około kogo (1): Powieda Pan. Ale chcefzli mi wdzięczny poft vczynić/ rozwiąż około íiebie vporne myfli swoie/ kthores náfadził ná íkázę bliźniego íwego *RejPos* 71.

Przen: *O Bogu* (8) : ktory [Krystus] rozwiązawfzy przeklyaczye dal blogoflauyenftwo *PatKaz III* 115v; Tego [...] przybiwfly/ zábilićie. Ktorego Bog wkrzeíił rozwiązawfly boleści piekielne *Leop Act* 2/24; Rozwiązawfly boleści piekielne [*Act* 2/24].) To mieyfce ták rozumie Auguftyn święty/ że Chriftus sftápiwfzy do piekła wybáwił mnogich od boleści piekielnych. *WujNT* 403, *Act* 2/24, s. 403; íz ty mój namilfzy ítworzyćielu żywiefz/ rozwiązawfzy wfzyftkie boleści śmierci/ y vfiadles ná práwicy Bogá oycá twégo *SiebRozmysl* E3; [Lecz tę moię myśl prózną rozwiązał Bog z niebá *ProtJalm* A2v].

Zwrot: »rozwiązać związki« (1): Tyś rozwiązał wflytki zwyáfki y kázde wyęzyenye/ Co vftawicznye trapílo me nędzne íumnyenye. *LubPs* aa2.

Szereg: »oddalić i rozwiązać« (1): Tę táką trwoę y trudność mądrość nam Bogá oddaliá í rozwiázálá: dáiac nam tákíe ludzie poílánce swoie/ w ktorych íam Chryftus mowi. *SkarJedn* 44.

4. Uczynić zrozumiałym, wytłumaczyć; rozstrzygnąć [co] (12) : powiedz mi íefzcze ná to/ iáko by to rozwiązać co Moyżefz mowi o Bogu. I. Moy I.v I. 26. *CzechRozm* 14v, 147, 147v; *CzechEp* 95.

rozwiązać komu (1): Więcíi teraz odpowiem/ á węzeł cí ten rozwiążę. *CzechRozm* 49; [*BielKron* 1597 679 (*Linde*)].

[*rozwiązać* czym: Ale ía dwiemá flowy/ [...] ten węzeł wam rozwiążę. *BielKron* 1597 679 (*Linde*).]

Zwroty: »gadkę rozwiązać« (1): *Leop Iudic* 14/14 cf »dojść a rozwiązać«.

»wątpienie rozwiązać« (1): áfz Piotr S. [...] Dekret vczynił/ y wątpienie rozwiązał/ mowiac: Wiećie Bráćia/ [...] *SkarJedn* 76.

»węzeł rozwiązać« (4): thedy pilno rozmyŕlay [...] / iáko ŕie maŕz w tym bez obrażenia cnoty záchowáć / bo wierz mi iż to trudny węzeł á trudno gi rozwiązać *RejZwierc* 38v; Ale opuściwŕzy inŕze węzły / ktorých żadną miárą rozwiązać nie mogą / ci co twierdzą iż obá Ewánieliftowie iedną geneálogią piŕzą: toć [...] *CzechRozm* 151v, 49, 150; [*PismaPolit* 219; *BielKron* 1597 679 (*Linde*)].

Szeregi: »dojść a rozwiązać« (1): niemogli przez trzy dni gadki tey doić á rozwiązać [*Nec potuerunt ... propositionem solvere*] [...] / rzekli do żony Sámfonowej: Lágodnie [...] námow go [*męža*] żeć powie co ŕie przez tę gadkę rozumie. *Leop Iudic* 14/14.

»rozwiązać i zamknąć« (1): ktory [*doktor Johannes*] wparyzu zadal wŕzytkym doctorom pythanye. yeŕzły panna w grzechu początha albo nye gdzye wŕzytkých doctorow argumenta pomyátayącz yeden raŕz ŕlyŕzany roŕzwyzwał y zamknął. *PatKaz I* 11v.

Iron. (1):

rozwiązać czym [= w jaki sposób] (1): Bo y to nie k rzeczy / chćieć tę rzecz zákryć rozwiązowaniem węzłow Arrianow ŕtórych. A o tych węzłách ábo o piŕmiech Arriáńŕkich to twierdzić / iż ie przodkowie iego popalili [...]. Což będzie rozwiązował / gdy iuż to dawno przedtym przodkowie iego ogniem rozwiązáli? *CzechEp* 94.

Synonimy: 4. rozdziergnąć, rozwikłać.

Formacje współrdzenne cf WIAZAĆ.

Cf NIEROZWIĄZAŁY, 1. ROZWIĄZANIE, ROZWIĄZANY

ZCh